

Proteger e nizzegiar biotops a moda adattada

L'uffizi per la natira e l'ambient fa in'exposiziun ed audiziun publica davart ils inventaris da biotops

DA MARTIN CABALZAR

■ L'onn 2015 ha l'Uffizi federal d'ambient (Ufam) fatg in'audiziun davart l'actualisaziun dals inventaris federalis en il sector da la protecziun dals biotops. Pervia da numerus sbagls en las datas federalas han la regenza grischuna e la cussegliera federala Doris Leuthard decidì cuminaivlamain da rectifitgar las palids planivas ed ils prads sitgs dal Grischun. Perquai ch'er l'inventari chantunal dals biotops basegna ina revisiun fa il chantun ussa – sut la direziun da l'uffizi per la natira e l'ambient (UNA) – a medem temp in'exposiziun publica dals inventaris dals biotops federalis e chantunals. En il rom da questa exposiziun pon tut las parts pertutgadas s'exprimer davart ils fatgs.

Da gronda brisanza politica

Sco quai che cusseglier guvernativ *Martin Jäger* conceda enserra questa tematica blera brisanza politica. Tant l'Uffizi chantunal per natira ed ambient ed el sco cusseglier guvernativ responsabel hajan stuì star ora blera critica, er en il ravugl dal cussegl grond. La finala haja la cummissiun da gestiun constatà che l'uffizi responsabel saja «sa stentà fitg per trasparenza e ch'el haja agì correctamain en il stretg corset legal decretà da la confederaziun», ha declarà Jäger.

En il rom da la consultaziun haja il chantun constatà ch'i dettia blers sbagls tar las datas elavuradas da la confederaziun. La finala hajan ins tuttina pudì s'accordar ad ina purificaziun da las datas preschentadas. Concretamain gaja quai per la purificaziun da las surfatschas da las palids planivas e da pastiras e prads sitgs da muntada naziunala.

Sin fundament da l'incumbensa da deputà *Daniel Albertin* (pcd, Alvra) ha la regenza decidì da betg mo dar la pussaivladad d'ina ulteriura audiziun avant che trametter las datas purifitgadas a Berna. Per cuntanscher ina trasparenza uschè gronda sco pussaivel haja la regenza decidì da sutrametter tut las datas disponibilas davart biotops en il Grischun ad ina au-

Orientaziun da las medias davart l'imposiziun publica dals inventaris da biotops: Remo Fehr, Thomas Roffler, cusseglier guvernativ Martin Jäger ed Andreas Cabalzar (da san.).

FOTO O. ITEM

diziun. «Uschia han propi tuts ch'èn pertutgadas en ina moda e maniera da l'inventarisaziun la pussaivladad da prender posiziun, punctuescha Jäger.

Er ils purs sustegnan l'inventarisaziun

Sco quai ch'il parsura da l'Uniun purila grischuna *Thomas Roffler* ha punctuà a la conferenza da pressa beneventan ils purs ina clera cunfinaziun dals biotops che furman era la basa per retrair pajaments directs. Roffler punctuescha dentant che la protecziun dals biotops succedia cunzunt era tras ina utilisaziun adequata da quels entras l'agricultura. Gist il Grischun disponia d'ina gronda biodiversità grazia a la tgira ed il mantegniment da l'ambient e da la cuntrada surgeneraziuns tras famiglias purilas. Sche prads e pastiras creschian en e gondas daventian

deserts gaja era la diversità da las spezzias a perder, punctuescha Roffler.

Mategniment da biotops è era cumbinà cun restricziuns

Il schef da l'uffizi da la natira e da l'ambient (UNA) *Remo Fehr* punctuescha dentant era ch'i na saja betg pussaivel da pudair mantegnair las plantas ed ils animals selvadis ed indigens senza protegger lur spazis da viver (biotops). Quai saja l'incumbensa da ses uffizi. La protecziun da las spezzias e dals biotops cumpiglia la protecziun, la tgira e la promoziun dals spazis da viver da la flora e fauna selvadia en sia multifariadad natirala ed istorica. La premissa per ina protecziun da la natira effizienta ed effectiva è ina savida uschè cumplexsiva sco pussaivel da las spezzias ch'i dat en il chantun, da lur premissiuns envers il spazi da viver e cunzunt

da la situaziun dals spazis da viver ils pli impurtants ed ils pli prezius ecologicamain. Quest ultim è il cuntegn dals inventaris dals biotops federalis e chantunals.

Il mantegniment dals biotops è er cumbinà cun restricziuns d'utilisaziun. Per quest motiv sajan ils inventaris dals biotops federalis e chantunals vegnids preschentads mintgant sco impediments, constatescha Fehr. Uschia stat en il focus la chapientscha per la lavur cuminaivla da las autoritads e da las parts pertutgadas a favur d'in spazis da viver duravel. En il rom da l'exposiziun publica duai perquai vegnir mess a disposiziun a tut las persunas pertutgadas ed a tut las instituziuns in process effizient per rectifitgar – ensem cun ses uffizi – ils inventaris dals biotops e per als actualisar cun success.

Agid cumplexsiv per ils pertutgads

Sco quai ch'il manader da la partiziun natira e cuntrada en l'uffizi numnà *Andreas Cabalzar* punctuescha porscha il chantun in agid cumplexsiv per tut las parts pertutgadas. Tgi ch'è pertutgà da l'inventari haja ussa la pussaivladad da controllar las inscripziuns respectivas en l'inventari e da communitgar sias reclamaziuns davart ils fatgs directamain al UNA fin ils 24 d'avust 2018. Il UNA ha mess a disposiziun per quest intent ina instrucziun sin www.anu.gr.ch/biotope2018 ch'accumpogna il process d'annunzia. Cun questa instrucziun po ina posiziun davart ina inscripziun en l'inventari vegnir deponida en moda simpla ed independenta sin la pagina d'internet <http://map.geo.gr.ch/>. Perquai ch'il UNA dat gronda paisa a l'agid en questa chaussa vegn purschì fin l'avust in sustegn supplementar per il cas ch'i dat dumondas en furma d'ina «hotline» sut il numer 081 257 29 40.

Tema spinus – trasparenza uschè gronda sco pussaivel

Gia ordavant ha contactà il UNA – tenor Fehr – diversas parts pertutgadas en chaussa. Uschia èn ins per exempel entrà en contact cun las telefericas dal Grischun e cun l'Uniun purila grischuna. Sin questa via duai vegnir meglierada la chapientscha vicendaivla per la protecziun da la natira en general e per la valor dals inventaris en spezial. Cun las mesiras accompagnantas menziunadas duai l'annunzia survegnir in aspect simpel «orientà a la clientella» e transparent.

Exposiziun durant trais mais

L'exposiziun publica ch'è vegnida lantschada ils 24 da matg 2018 permetta ussa a tut las parts pertutgadas da pretender in'examinaziun dals fatgs, sche l'inventari demussa circumferenzas dals biotops cumprodamain faussas. Las propostas vegnan evaluadas successivamain e tractadas correspondentamain als resultats en l'examinaziun dals fatgs. Il UNA vegn ad infurmar il settember davart ils resultats da l'exposiziun publica, e quai a chascun d'ina conferenza da medias.